

Forslag til Rådets beslutning om dækning af EIB's omkostninger ved forvaltningen af investeringsfaciliteten ifølge Cotonouaftalen

(2003/C 45 E/24)

KOM(2002) 603 endelig udg.

(Forelagt af Kommissionen den 7. november 2002)

BEGRUNDELSE

Ifølge Cotonouaftalen fra juni 2000 skal den private sektor spille en central rolle med henblik på virkeliggørelsen af AVS-EU-partnerskabets overordnede mål, nemlig mindskelse og med tiden udryddelse af fattigdom samt fremme af en bæredygtig udvikling og gradvis integration af AVS-landene i verdensøkonomien. Ifølge aftalen kan AVS-landene ved at fremme investeringerne og stimulere den private sektor i høj grad forbedre deres udsigter til en hurtigere og varig vækst, der igen vil bidrage til at mindske fattigdommen. Med dette formål skal AVS-EU-samarbejdet ifølge artikel 21 bl.a. fremme udviklingen af iværksætterevner og virksomhedskultur, privatisering og virksomhedsreformer samt udvikling og modernisering af forligs- og voldgiftssystemer, men også forbedre kvaliteten af finansielle og ikkefinansielle tjenesteydelser til private virksomheder og gøre sådanne ydelser mere disponible og lettere tilgængelige. Endelig skal det øge og kanalisere den private opsparing, såvel den indenlandske som den udenlandske, over i finansiering af private virksomheder samt lette oprettelsen af garantiordninger og ydelsen af teknisk bistand.

Den private sektors udvikling skal især fremmes via en investeringsfacilitet, dvs. en fond på 2,2 mia. EUR, der skal forvaltes af Den Europæiske Investeringsbank, EIB. Finansieringsfaciliteten skal »tilvejebringe langfristede finansielle midler, herunder risikovillig kapital, som skal bidrage til at fremme væksten i den private sektor og mobilisere indenlandsk og udenlandsk kapital til dette formål« (artikel 76, stk. 1). Der vil blive lagt særlig vægt på at udvikle dels den lokale finansielle sektor for at gøre den til et effektivt middel til finansiering og udvikling af mindre virksomheder, dels AVS-landenes kapitalmarkeder med henblik på at styrke deres evne til at mobilisere den indenlandske opsparing. Investeringsfaciliteten skal ligeledes finansiere bæredygtige offentlige og private infrastrukturprojekter, der er en forudsætning for at kunne stimulere investeringerne og en bæredygtig vækst. Til dette formål vil der blive anvendt en række finansieringsformer, såsom lån, erhvervelse af kapitalandele, ansvarlig lånekapital og garantier.

Investeringsfacilitetens hovedtræk

Investeringsfaciliteten adskiller sig på følgende punkter fra finansiering med risikovillig kapital ifølge Lomékonventionerne:

1. størrelsen af kapitalindskuddet: 2 200 mio. EUR, svarende til en stigning på 120 % i forhold til den anden finansprotokol til den fjerde Lomékonvention
2. fokus på finansiering af den private sektor i områder med bæredygtige og ofte begrænsede investeringsmuligheder
3. facilitetens revolverende art, der indebærer, at de fremtidige midler i sidste instans vil afhænge af kapitaltilbageførslerne, samt kravet om finansiell rentabilitet på lang sigt. Dette kræver en endnu mere stringent projektbedømmelse og finansiell overvågning, men også risikoanalyse og -styring, herunder anvendelse af foranstaltninger for risikoreduktion.

Personalekrav

Banken skønner, at der vil være behov for yderligere personale svarende til 49 fuldtidsækvivalenter (FTÆ) for at kunne forvalte investeringsfaciliteten ved fuld kapacitet, dvs. ved udløbet af den første finansprotokol, nemlig:

- personale med specialviden, der i øjeblikket ikke er tilgængelig, og personale til afhjælpning af eksisterende flaskehalse (16 FTÆ). Med henblik på øget anvendelse af finansiel formidling og udmøntning af Bankens nye rolle til fordel for at fremme og udvikle de finansielle markeder i AVS-landene vil det være nødvendigt at erhverve ny viden med direkte relevans til AVS-miljøet. Der vil især være behov for viden i forbindelse med skabelse eller styrkelse af kapaciteten på følgende områder: bankanalyse, bedømmelse og overvågning af investeringsfonde samt bedømmelse og strukturering af garantiforretninger. Dertil kommer viden med henblik på dels overvågning af politiske spørgsmål af betydning for forretninger under investeringsfaciliteten samt i forbindelse med vurderingen af landenes kreditværdighed, dels tilsyn med de sektoranalyser, der måtte blive nødvendige for at kunne påvise fremtidige investeringsmuligheder, dels analyse af kapitalmarkederne (instrumenter, regler og banktilsyn) som forudsætninger for forretninger i den finansielle sektor, dels analyse og vurdering af forretningernes generelle økonomiske og udviklingsmæssige konsekvenser
- en nettopersonaletilgang på 33 FTÆ til afvikling af det øgede aktivitetsomfang, hvoraf indtil 5 FTÆ kan oprettes lokalt. En sådan tilstedeværelse vil have to gavnlige virkninger, nemlig dels at lette udvælgelsen af projekter, dels at styrke koordinationen med andre donorer, ikke mindst Europa-Kommissionens delegationer. Den vil desuden være i overensstemmelse med mandatets krav om, at Banken øger sit engagement i AVS-landenes udviklingsproces. Disse fordele skal imidlertid afvejes mod andre institutioners erfaringer, risikoen for, at resultaterne ikke er entydige, og de højere udgifter. En måde at minimere denne risiko på er at iværksætte et pilotprojekt, startende med ét område på midlertidig basis.

Denne personaletilgang på indtil 49 FTÆ vil bringe Bankens samlede kapacitet for forretninger i AVS-landene op på 115 FTÆ, hvoraf indtil 75 FTÆ vil være ansvarlige for forretninger under investeringsfaciliteten. Ca. tre fjerdedele af disse 75 FTÆ vil være universitetsuddannede og assistenter, resten støttepersonale. Hvad angår fordelingen på hovedafdelinger er ca. halvdelen tildelt hovedafdelingen for långivning i AVS-landene og 40 % direktoratet for juridiske anliggender og projektdirektoratet, medens resten er fordelt over andre faglige specialer.

Forvaltningsomkostninger

EIB har tradition for at medvirke ved udmøntningen af EU's programmer for udviklingsbistand og har finansieret investeringer såvel af egne midler som af risikovillig kapital ifølge medlemsstaternes mandat. Medens Banken dækker omkostningerne ved långivningen af egne midler via den rentemarginal, som den beregner sig for alle sådanne lån, har den modtaget et dækkende vederlag fra medlemsstaterne for omkostningerne i forbindelse med forvaltningen af forretninger på grundlag af risikovillig kapital. Samme princip skal anvendes på den kommende forvaltning af investeringsfaciliteten ifølge artikel 8, stk. 2, i den interne aftale for 9. EUF. Derfor vedrører de omkostninger, der er genstand for denne redegørelse, kun de 75 FTÆ, som skal beskæftige sig med forvaltningen af investeringsfaciliteten. Omkostningerne i forbindelse med tilsynet med Loméforretningerne er dækket af den bestående vederlagsaftale, ligesom omkostningerne ved Bankens forretninger med egne midler er dækket af Bankens rentemarginal.

Omkostningerne i forbindelse med forretningerne under investeringsfaciliteten afspejler den nævnte gradvise personaleopbygning og andre udgifter. Omkostningerne er korrigeret for forventede fremtidige omkostningsstigninger og er sammensat således:

- Personaleudgifterne er den største post. De er baseret på Bankens standardomkostninger til mandatsforretninger i 2001, beregnet efter princippet om fuld omkostningsdækning, dvs. under hensyntagen til både de direkte omkostninger og en del af Bankens samlede generalomkostninger, der faktisk fordobler de direkte omkostninger. De resulterende personaleomkostninger kan derefter anslås til 178 mio. EUR for de første fem år under forudsætning af, at ansættelserne fordeles over fire år, som det fremgår af nedenstående tabel.

- Anden omkostningspost afspejler virkningerne af forretningernes ændrede kvalitet, som f.eks. mere omfattende og/eller yderligere tjenesterejser, øget brug af ekstern specialviden, særlige IT-fornødenheder og programmer. Disse omkostninger anslås til 10 mio. EUR.
- Startomkostninger — hvoraf en betydelig del allerede er påløbet i de seneste tre år — anslås til ca. 8 mio. EUR. De omfatter ligeledes udgifter i forbindelse med Investeringsfacilitetsudvalgets møder, inden faciliteten træder i kraft.
- Omkostningerne ved lokal udstationering af indtil 5 FTÆ anslås til ca. 3 mio. EUR.
- I betragtning af usikkerheden i projektionerne er der beregnet 10 % ekstra til uforudsete omkostninger.

På dette grundlag beløber de samlede omkostninger for femårsperioden sig til 219 mio. EUR svarende til gennemsnitlige årlige omkostninger på lige under 44 mio. EUR, hvilket repræsenterer 2 % af det samlede kapitalindskud i investeringsfaciliteten. Det svarer til den nederste grænse for private investeringsfondes faste andel af forvaltningsomkostningerne, der udgør mellem 2 og 3 % p.a. af det samlede kapitalindskud.

Tabellen nedenfor viser udviklingen i forretningsplanen, personalet og de forventede samlede maksimumsudgifter.

	2002 ⁽¹⁾	2003	2004	2005	2006	2007	Total
Forretningsplan (i mio. EUR)	—	350	400	450	500	500	2 200
Personale	34	51	63	75	75	75	75
Samlede udgifter (i mio. EUR)	8 ⁽²⁾	26	34	41	44	46	199 + 10 % uforudsete omkostninger = 219

⁽¹⁾ Inklusive planlagte ansættelser.

⁽²⁾ En fjerdedel af de årlige omkostninger ud fra den antagelse, at kun aktiviteten i fjerde kvartal vil omfatte fremtidige investeringsfacilitetsforretninger.

Principper for dækning af Bankens omkostninger

På vækstmarkederne beregner private investeringsfonde sig typisk et årligt forvaltningsvederlag på 2-3 % af investeringsfondens samlede omfang i tildelingsperioden og af de samlede udestående investeringer derefter.

Der bør skelnes mellem den langfristede løsning og de midlertidige ordninger for investeringsfacilitetens første år.

På lang sigt er det logisk, at Bankens vederlag afholdes via investeringsfaciliteten. Ifølge Cotonouaftalen skal nettotilbageførslerne fra forretningerne under investeringsfaciliteten på ny indgå i investeringsfaciliteten. Det betyder, at kapitaltilbageførslerne kun udgør afdrag, renter og kapitalafkast minus Bankens vederlag. Denne mulighed kan imidlertid først realiseres, når der er opbygget en tilstrækkelig kapitaltilbageførsel. Overslagene viser, at dette tidligst kan ske i forretningernes sjette eller syvende år. Den anden finansprotokol bør derfor omfatte en udtrykkelig bestemmelse om, at Bankens vederlag afholdes via investeringsfaciliteten, således at den revolverende kapitaltilbageførsel reduceres med Bankens vederlag. Princippet om at optage dette punkt på dagsordenen for den kommende forhandlingsrunde (2004-2005) skal vedtages af medlemsstaterne under disse drøftelser af Bankens vederlag.

I mellemtiden, og specielt for så vidt angår den første finansprotokol til Cotonouaftalen, skal der udarbejdes en alternativ vederlagsordning.

Ordning for dækning af Bankens forvaltningsvederlag

Dette spørgsmål har været drøftet af såvel Investeringsfacilitetsudvalget, hvor medlemsstaterne er repræsenterede, som AVS-FIN-Gruppen. Resultatet var følgende muligheder:

- vederlaget fratrækkes investeringsfaciliteten
- vederlaget fratrækkes kapitaltilbageførslerne fra forretningerne på grundlag af risikovillig kapital ifølge de foregående konventioner.

Førstnævnte mulighed blev ikke valgt, da det ikke fremgår af hverken finansprotokollen eller bilag II til Cotonouaftalen, at Bankens vederlag for forvaltning af investeringsfaciliteten kan fratrækkes det samlede kapitalindskud i investeringsfaciliteten.

Fratrækning af vederlag fra kapitaltilbageførslerne fra forretningerne på grundlag af risikovillig kapital ifølge Lomékonventionerne

Denne mulighed kræver, at den ordning for omkostningsdækning, der i øjeblikket finder anvendelse på betalingen af Bankens vederlag for forvaltning af den risikovillige kapital ifølge de forskellige Lomékonventioner, udvides til investeringsfaciliteten. Banken modtager ydelserne på AVS-landenes gæld af budgetmidler ifølge alle hidtidige Lomémandater og indsætter midlerne på medlemsstaternes konti. Forinden fratrækker den imidlertid sit vederlag. Således overføres kun kapitaltilbageførslerne efter fradrag af Bankens vederlag til medlemsstaterne.

Bankens vederlag for forvaltning af investeringsfaciliteten kan afholdes efter samme model og af de samme Lomémidler. Det kunne fratrækkes kapitaltilbageførslerne i form af ydelser på gælden parallelt med vederlagene for forvaltningen af den risikovillige kapital, således at kun beløbene efter fradrag af forvaltningsvederlagene for Lomé- og investeringsfacilitetsforretningerne vil blive tilbagebetalt til medlemsstaterne. Det kompliceres imidlertid bl.a. af, at de tre nyeste medlemsstater kun har bidraget til Lomé IVa, og at deres kapitaltilbageførsler ikke vil være tilstrækkelige til at dække deres andel før 2006. Banken agter derfor at forhåndsfinansiere disse medlemsstaters bidrag, indtil deres andele af kapitaltilbageførslerne er tilstrækkelige.

Overslagene viser, at tilbageførslerne i form af ydelser på gæld vil være tilstrækkelige. I modsat fald må medlemsstaterne forpligte sig til at afholde Bankens vederlag af andre midler.

Det bør understreges, at det kun er Bankens nettoomkostninger for forvaltning af investeringsfaciliteten, der skal afholdes. Med andre ord vil medlemsstaterne betale et vederlag svarende til de faktiske omkostninger, der kan vise sig lavere end de 2 % p.a. Den årlige forretningsplan for investeringsfaciliteten skal omfatte et særligt afsnit om personale, herunder forslag til personaletilgang og omkostningsoverslag. Årsberetningen for investeringsfaciliteten skal omfatte et afsnit om omkostningerne ved forvaltningen af faciliteten og deres fordeling. Hvis de faktiske omkostninger er lavere end de oprindelige overslag, vil der blive truffet bestemmelse om anvendelse af de overskydende beløb, enten fra år til år eller ved udløbet af den første protokol: de kan således krediteres investeringsfaciliteten til formål, der skal fastlægges nærmere, eller tilbagebetales til medlemsstaterne.

Gyldighedsperiode

Retsgrundlaget for denne rådsbeslutning er Cotonouaftalen. Hvis beslutningen vedtages, kan den derfor først træde i kraft, når aftalen gør det. Desuden fastsættes det i artikel 9 i forslaget til beslutning, at beslutningen skal finde anvendelse i samme periode som den interne aftale.

Konklusion

Af de ovenfor nævnte grunde foreslår Kommissionen Rådet, at det vedtager vedlagte beslutning.

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til partnerskabsaftalen mellem på den ene side medlemmerne af gruppen af stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet og på den anden side Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater, undertegnet i Cotonou den 23. juni 2000 ⁽¹⁾,

under henvisning til den interne aftale af 12. september 2000 mellem repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, om finansiering og forvaltning af Fællesskabets bistand ifølge finansprotokollen til partnerskabsaftalen mellem staterne i Afrika, Vestindien og Stillehavet og Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater, undertegnet den 23. juni 2000 i Cotonou, Benin, samt om finansiel bistand til de oversøiske lande og territorier, på hvilke EF-traktatens fjerde del finder anvendelse ⁽²⁾, især artikel 8, stk. 2,

under henvisning til Europa-Kommissionens forslag, der er udarbejdet i forståelse med Den Europæiske Investeringsbank (i det følgende benævnt »Banken«), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Cotonouaftalen indeholder ingen bestemmelser om afholdelse Bankens omkostninger ved forvaltningen af investeringsfaciliteten.

(2) Banken skal anvende alle indtægter, der følger af investeringsfacilitetens kunders betaling af sædvanlige bedømmelsesprovisioner, til dækning af sine sædvanlige omkostninger med undtagelse af særlige vederlag til dækning af særlige udgifter —

Artikel 1

Hensættelsen til afholdelse af Bankens vederlag for forvaltningen af investeringsfaciliteten og rentegodtgørelserne, herunder midlerne til de oversøiske lande og territorier (herefter kaldet »OLT«), kan højst udgøre et beløb, der svarer til 220 mio. EUR. Vederlagene skal sikre fuld dækning af omkostningerne ved forvaltningen af investeringsfaciliteten, herunder midlerne til finansiering af rentegodtgørelser i forbindelse med forretninger i AVS-landene og OLT i den femårsperiode, der er omfattet af den første finansprotokol til Cotonouaftalen.

Artikel 2

I det omfang Bankens opgaver som fastlagt i bilag II til Cotonouaftalen og i de operationelle retningslinjer for investeringsfaciliteten forbliver uændrede, skal det i artikel 1 nævnte maksimale vederlag udgøre et loft.

Artikel 3

Senest den 1. september hvert år forelægger Banken Investeringsfacilitetsudvalget sine omkostningsoverslag for det følgende år og det deraf følgende vederlag. Disse oplysninger skal optages i den forretningsplan for investeringsfaciliteten, som Investeringsfacilitetsudvalget skal godkende. Forelæggelsen af omkostningsoverslagene for det første år afhænger af Cotonouaftalens ikrafttrædelsesdato.

Artikel 4

Hvert år forelægger Banken de faktisk påløbne omkostninger i det forløbne år i investeringsfacilitetens årsberetning, der skal godkendes af Investeringsfacilitetsudvalget, samt det beløb, den har modtaget fra investeringsfacilitetens kunder det pågældende år i form af bedømmelsesvederlag. Udkastet til årsberetning med disse tal skal forelægges Investeringsfacilitetsudvalget senest den 28. februar og den endelige årsberetning senest den 30. juni.

⁽¹⁾ EFT L 317 af 15.12.2000, s. 3.

⁽²⁾ EFT L 317 af 15.12.2000, s. 355.

Artikel 5

Såfremt Bankens omkostninger i et år viser sig større eller mindre end det beløb, der fremgår af forretningsplanen, anmoder Banken Investeringsfacilitetsudvalget om at træffe de nødvendige foranstaltninger.

Artikel 6

Den i artikel 1 nævnte hensættelse til vederlag skal afholdes af kapitaltilbageførslerne til medlemsstaterne i form af ydelser på gæld ifølge forretninger på grundlag af risikovillig kapital og lån på særlige vilkår inden for rammerne af de forskellige Lomékonventioner. Hver medlemsstats skyldige beløb fastlægges i overensstemmelse med den forholdsmæssige andel, som dens bidrag til 9. EUF udgør. Banken debiterer kontiene for de medlemsstater, der endnu ikke modtager tilstrækkelige kapitaltilbageførsler, og beregner sig en årlig rente derfor, svarende til den gældende EONIA-rente minus 12,5 basispoint.

Artikel 7

På forslag fra Europa-Kommissionen, udarbejdet i forståelse med Banken, afgør Rådet, hvorledes Bankens vederlag ifølge

artikel 1 skal finansieres, såfremt kapitaltilbageførslerne i form af ydelser på gæld viser sig utilstrækkelige til formålet.

Artikel 8

Medlemsstaterne bemyndiger Banken til at fratrække vederlagene direkte fra deres konti i Banken, hvorpå de i artikel 6 nævnte kapitaltilbageførsler indsættes. Vederlagene fratrækkes den første arbejdsdag i hvert kvartal og forrentes efter en årlig sats, svarende til den gældende EONIA-rente minus 12,5 basispoint.

Artikel 9

Denne afgørelse får virkning på dagen for vedtagelsen. Den finder anvendelse i samme periode som den interne aftale.

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.
